

MÄLUMÄNG – II etapp KÜSIMUSED

5.nov 2012.a.

1. Nimetage need kaks kolleegi!

2. Leidke igale mehele vääriline amet.

- Marek Helm (1) – (C) muinsuskaitseameti peadirektor.
Andres Onemar (2) – (B) keskkonnaameti peadirektor.
Kalev Uustalu (3) - (A) maksu ja tolliameti

3. Mis aasta?

15. mai – Viljandis toimus esimene Viljandi pärimusmuusika festival
27. mai – Tartu raekojas peeti Riigikohtu esimehe Rait Maruste eesistumisel Eesti Riigikohtu üldkogu esimene istung.
28.mai – käivitati esimene Eesti veebiserver Tartu Ülikooli Raamatukogus
25. juuli – Läänemaa Vabatahtlik Jäägrikompanii otsustas kaitsejõudude koosseisust välja astuda. Algas Pullapää kriis.
10. august – Abja-Paluoja alev nimetati linnaks.
25. august – Eesti Vabariigi Valitsus andis varem Tallinna koosseisu kuulunud Saue alevile linna staatuse
11. september – Tallinnas avati pidulikult Eesti Rahvusraamatukogu uus hoone.

Sündis:

3. veebruar – Getter Jaani, eesti laulja

Surid:

24. jaanuar – Gustav Ernesaks, eesti helilooja ja koorijuht
31. oktoober – Federico Fellini, Itaalia filmilavastaja
4. detsember – Frank Zappa, USA rokkmuusik

4. Värske rahvaloendus tuvastas, et eestimaalasi on viimase 11 aasta jooksul 75816 võrra vähemaks jäänud. See on 5,5% rahvastikust. Aasta alguses avaldasid oma viimase rahvaloenduse andmed ka Läti ja Leedu. Möödunud kümnendi jooksul on vähenemine toimunud sealgi.

Mitu protsenti vähenes rahvaarv a) Lätis? ($\pm 3\% = 1p$)
b) Leedus?($\pm 3\% = 1p$)

5. Mehele pildil (Kaido Leesmann) omistati mõned nädalad tagasi rahvusvahelise alaliidu poolt *rahvusvahelise suurmeistri* tiitel. Kaido on läbi aegade neljas eestlane, kes sel spordialal selle tiitli pälvis. **Nimetage spordiala!**

Mees on 49 kordne Eesti meister (küsitav spordiala on toonud mehele 23 tiitlit)

6. Jalg on kõigile tuttav pikkusmõõt. Teisendatuna meetermõõdustikku on see ca 30,5 cm. Antiikolümpiamängudel kasutati pikkusmõõduna *Heraklese jalatäit* e. *Heraklese jalga*. Seda mõõtühikut kasutati kõigi heite- ja hüppealade tulemuste mõõtmisel. Peamine jooksudistants oli 600 heraklese jalga e. 1 *stadion*.

Kui pikk on üks Heraklese jalg meetermõõdustikus?

7. Mille leidmiseks kasutatakse allolevat avaldist?

Vastuseks ei sobi arvväärtaus.

$$\frac{1 + \sqrt{5}}{2}$$

8. 4 jalga ja 8½ tolli! See Rooma impeeriumi aegadest pärit mõõt on standardsena üle kogu maailma kasutusel tänaseni. **Kus?**

9. Nimetage kirjandusteos, mis algab nii:

Mõtleb nüüd mu meelegene, ajud need aru peavad,
meel see lükkab laulemaie, suu kutsub kõnelemaie,
põlist laulu leelutama, lugu pikkada laduma.
Sõnad suussa mul sulavad, kõned muistsed keerutavad,
ise keelele ronivad, valvad hammaste vahele.
Veli kuldne vennikene, kaunis kasvu-kaaslane.
Lähme nüüd seltsis laulemaie, ühes seadima sõnuda,
kui nüüd kord me kokku saime, teine teisalta tulime!
Harva ühte me tuleme, harukord me kokku saame
nendes kehvades külates, madalaila Põhja mailla.

10., *Eist sul olegi enam suurt lugu,*

kui kõndima õpid parkettide pääl.

Seal ununeb loodus ja loomise lugu

ja kõrvadest kustub sul põldude hääl. “

Hando Runnel

Nimetage loodusvara, mille üldvaru maailmas väheneb ca 2% aastas, mida paljudes paikades maailmas kasutatakse ehitusmaterjalina ja mis luuletuses (ülal punktiiril) ka H. Runnelile muret teeb.

11. Tšernobõli tuumakatastroofi kõige hirmsam tagajärg on plutooniumisaastatus. Saastatuse teeb hirmsaks Pu pikk poolestusaeg. Radioaktiivse saaste korral on keskkonna puhastamiseks „rusikareegli“ järgi vajalik umbes 10-kordne elemendi poolestusaeg. Nii näiteks kulub radoonisaaste iseeneslikuks kadumiseks $10 \times 8 = 80$ päeva. Pu poolestusaeg on oluliselt pikem.

Nii küsingi, et **mitme aasta pärast võivad inimesed taas puhtas Tšernobõlis elada?**

12. Omakasupüüdliku ja ainult enese heaolule mõtleva inimese kohta kasutatakse võõrsõna – *egoist!*

Millist võõrsõna kasutatakse omakasupüüdmatu inimese kohta?

13. Pildil(all vasakul) on üks lätlaste nõ firmajooke, mida neilt muuseas umbes ühe kasti aastas tellib Briti kuninglik õukond. Väidetavalt on see kuninganna enda lemmiknaps. **Nimetage taim, mis küsitavale liköörile maitse annab!**

14. Pildil(ülal paremal) on imekaunis Penijõe mõis, kus asub ühe looduskaitseala keskus. 2004 aastast kannab see looduskaitseala rahvuspargi nime ja on ainsana Baltimaades pärjatud Euroopa Nõukogu Diplomiga. **Nimetage see looduskaitseala!**

15. Nimetage näitlejad?

16. 6. klassi maateaduse õpikus kirjutatakse: *Kui sama temperatuuriga kohti tähistatakse kaardil samatemperatuurijoonte e. isothermidena, siis maapinna kõrgusi tähistavad kaardil samakõrgusjooned e. iso..... ja mere sügavusi samasügavusjooned e. iso.....* Kirjutage need kaks puuduvat vastet.

17. Edimus, ut vivamus, non vivimus, ut edamus.

Kuidas kõlab see mõttetera eesti keeles?

18. Hansaajal ühendas Tartut Pärnuga veete, kus liikusid suured laevad. Veel 30-40 a tagasi oli tee hõlpsasti läbitav paadiga. Emajõe mööda Võrtsjärve, sealt(1p)jõe pidi Viljandi järve ja sealt(2p)jõe pidi Pärnu jõkke. Viimase üldlaulupeo tuli läbis selle tee kanuudel ja asjaosaliste sõnul oli see rohkem põõsastes rassimine, kui kanuusõit. **Kirjutage puuduvad jõed, mis Tartut Pärnuga ühendavad!**

19. Nimetage kunstnike elust rääkiv ooper ja helilooja!

Tegelased:

Mimi (sopran)

Musetta (sopran)

Rodolfo, luuletaja (tenor)

Marcello, kunstnik (bariton)

Schaunard, muusik (bariton)

Colline, filosoof (bass)

Benoit, majaperemees (bass)

Alcindoro, riiginõunik (bass)

Parpignol (tenor)

Ooperi esietendus toimus 1. veebruaril 1896 Torino Regio teatris.

Tallinnas tegutseb küsitava ooperi pealkirja kandev kohvikukett, suuremate kohvikutega Kadriorus ja Kalamajas. Ooper ise on praegu Estonia mängukavas.

20. Grammy auhinda parimale rokkartistile antakse välja alates 1980 ndast aastast. Enamasti on välja antud nii parima meesrokklaulja kui ka parima naisrokklaulja auhind. Ainult aastatel 1988, 1992, 1994 ja 2005 kuulutati välja parim rokkartist. Läbi aegade on ainult üks artist selle auhinna võitnud viiel korral. Esimest korda aastal 1985 albumiga *Dancing in the Dark* viimast korda aastal 2006 albumiga *Devils & Dust*. **Kes?**

Vastused:

1. Soome ja Läti presidendid Niinistö ja Berzins. **2.** 1-A;2-B;3-C **3.** 1993 **4.** Läti 12%, Leedu 13% **5.** Rahvusvaheline kabe **6.** 32cm **7.** Kuldlõige **8.** Raudtee rööpmevahe **9.** Kalevala **10.** Muld **11.** 240 000 aastat **12.** Altruism **13.** Harilik köömen **14.** Matsalu **15.** Argo Aadli, Felix Kark **16.** Isohüps, isobaat **17.** Süüa selleks, et elada mitte elada selleks, et süüa. **18.** Tännassilma ja Raudna **19.** Puccini „Poheem“ **20.** Bruce Springsteen.